

Kommunala arbetsmarknadsinsatser i Göteborgsregionen 2013 –

**en kartläggning av
organisation, uppdrag, mål, insatser och resultat**

**Gunilla Bergström Casinowsky
forskare vid FoU i Väst och GU**

gunilla.bergstromcasinowsky@grkom.se

Kommunala arbetsmarknadsinsatser

Omfattande verksamhet:

- omsättning ca 3 miljarder,
- ca 4000 anställda,
- bedrivs i drygt 90% av alla kommuner (SKL 2012).

Varför?

- lagen om arbetslöshetsnämnd
- ansvar för medborgarnas försörjning (arbetslöshet enskilt vanligaste skälet till biståndsbehov)
- har kommit att bli en viktig aktör med fokus på "utsatta grupper" (egna verksamheter)

Bakgrund FoU-stöd/kartläggning

- Politiken (GR styrgrupp) uttryckte behov av forskning inom arbetsmarknadsområdet (kommunal arbetsmarknadsverksamhet i hög grad obeforskat)
- AME-chefer bildade arbetsgrupp, formulerade strategi för FoU-stöd samt sköt till medel
- Beslut att inleda arbetet med en kartläggning. Pågick höst 2013 fram till nu. Rapport finns på GR:s web om ca 2 veckor (www.grkom.se)

Syfte kartläggning

- Beskriva, kategorisera, urskilja mönster (organisering och praktik). På sikt Vad fungerar för vem? Varför? Kategoriseringar utgångspunkter för jämförelse.
- Följa upp GR-kommunernas arbetsmarknadsenheter 2013.
- Synliggöra intressanta frågor för framtida studier.

Medverkande kommuner/stadsdelar

- Ale, Alingsås, Härryda, Kungsbacka, Kungälv, Lerum, Lilla Edet, Mölndal, Partille, Stenungsund, Tjörn, Öckerö (ingen AME 2013)
- Göteborg: representeras i huvudsak av tre stadsdelar:
Västra Göteborg,
Västra Hisingen, Örgryte Härlanda

Metod/material

- KAS/KOLADA (uppgifterna för 2013 osäkra!)
- Dokument
- Intervju (53 medarbetare, chefer)
- Registerdata (AF, SCB)
- Befintliga rapporter (Öppna jämförelser, Välfärdsbilder)

Teman (forskningsbaserade utgångspunkter ffa Richard Ulmestig)

- Lokala förutsättningar i respektive kommun/stadsdel (arbetslöshet, ek bistånd, utbildningsnivå etc)
- Organisatorisk tillhörighet (nämnd)
- Uppdrag, målgrupp, syfte (politiken och praktiken)
- Insatsernas organisering (hur jobbar man)
- Aktiviteterna (vad erbjuds deltagarna)
- Resultat (vad leder insatserna till?)
- Yrkesverksammas erfarenheter

Lokala förutsättningar

Kunskap om lokala förutsättningar bidrar med förståelse för det sammanhang som respektive arbetsmarknadsenhet verkar inom och denna kunskap kan utgöra ett betydelsefullt underlag i mer övergripande, strategiska diskussioner kring vilken inriktning arbetsmarknadsinsatserna bör ha.

	Arbetslöshet	Ungdoms- arbetslöshet	Grundskola högsta utbildnings-nivå	Ej behörighet gymnasium	Ohälsotal	Arbetslösa utan ersättning	Ekonomiskt bistånd	Arbetslöshet som orsak till biståndshov	Utrikes födda
Ale	Red	Red	Red	Red	Yellow	Red	Green	Yellow	Red
Alingsås	Red	Red	Yellow	Yellow	Red	Red	Yellow	Red	Yellow
Gbg Västra Göteborg	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green
Gbg Västra Hisingen	Red	Red	Red	Green	Yellow	Red	Red	Green	Red
Gbg Örgryte-Härlanda	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Red	Green
Härryda	Yellow	Red	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Yellow
Kungsbacka	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Yellow	Green
Kungälv	Green	Green	Yellow	Red	Yellow	Green	Yellow	Green	Green
Lerum	Green	Green	Green	Yellow	Green	Green	Yellow	Green	Green
Lilla Edet	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Green	Red
Mölndal	Yellow	Green	Green	Green	Yellow	Yellow	Red	Green	Red
Partille	Yellow	Yellow	Green	Green	Yellow	Red	Green	Red	Red
Stenungsund	Green	Green	Yellow	Green	Yellow	Green	Red	Red	Green
Tjörn	Green	Green	Red	Green	Yellow	Green	Green	Red	Green
Öckerö	Green	Green	Red	Green	Yellow	Green	Yellow	Green	Green

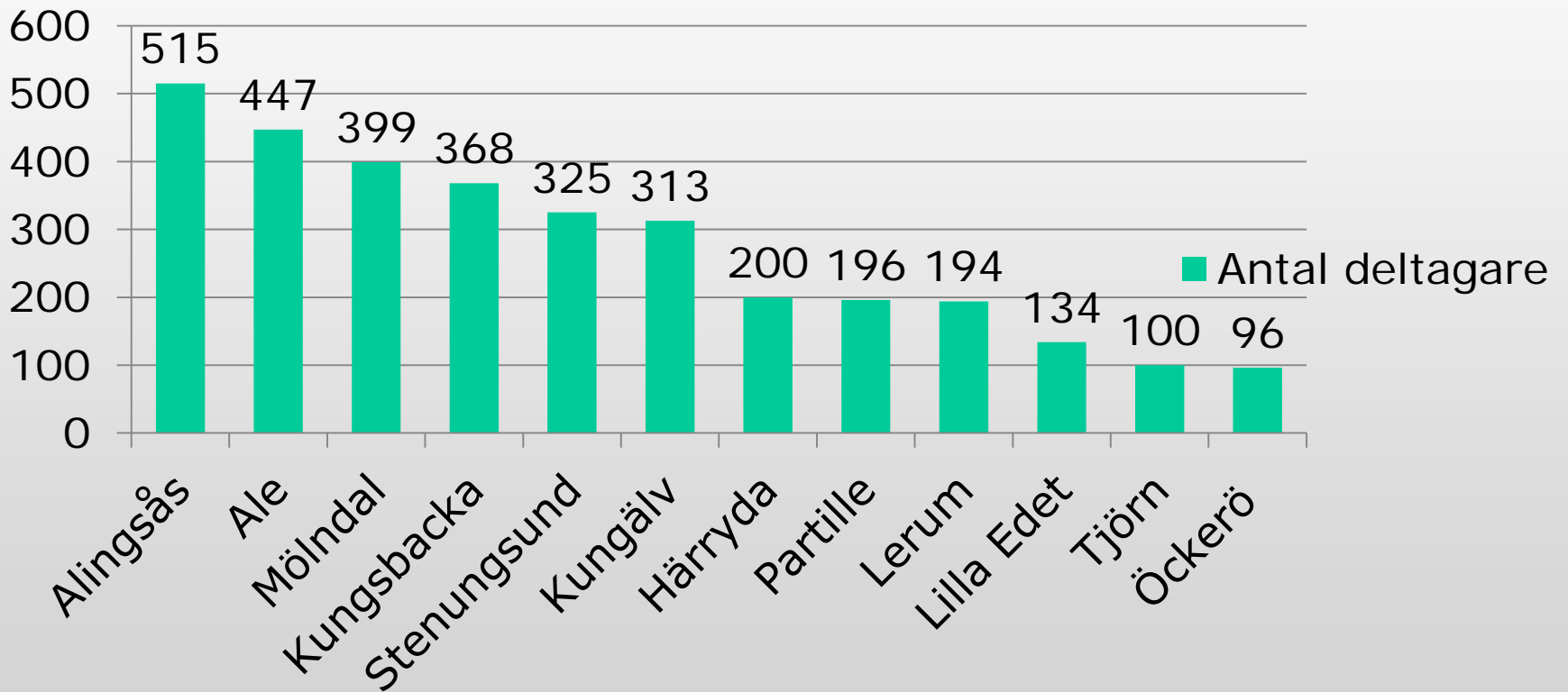

Arbetsmarknadsenheterna....men först några centrala skillnader mellan Göteborg och kranskommunerna

- Göteborgs arbetsmarknadsinsatser organiseras såväl centralt via stadsledningskontoret och park- och naturförvaltningen, som via respektive stadsdelsförvaltning. Stadsdelarna i hög grad "rena" utförarenheter inom socialtjänsten. Centrala nivån har en utvidgad målgrupp och står ffa för arbetsmarknadsanställningar, praktik av olika slag, med placering inom park- och naturförvaltningen.
- I kranskommunerna ansvarar arbetsmarknadsenheten för helheten (egna verksamheter, kommunala arbetsmarknadsanställningar)

Volym 2013 (Göteborg 4776)

Organisatorisk tillhörighet

Organisering inom socialtjänsten utmärker GR-området– 66%
(KS vanligast nationellt, 37%)

+ *praktisk nytta*: samarbetet kring den gemensamma målgruppen
(försörjningsstödstagare) underlättas

- *konkurrens*: arbetsmarknadsinsatser får stå tillbaka på grund av att
det inte är ett lagstadgat ansvar för kommunerna.

- *avstånd till makten/svagt inflytande*

Organisering inom utbildning eller kommunstyrelse

+ *positiva signaler /symbolvärde*

+ *praktisk nytta*, närhet till utbildningsrelaterade kompetenser

+ *närhet till makten/större inflytande*

- *försvårat samarbete med socialtjänsten kring den primära
målgruppen*

***utbildning också ett lagstadgat ansvar, men inga negativa
erfarenheter av konkurrens, jmf socialtjänst***

Uppdrag: Fokus minska kostnader för försörjningsstöd

	Ale	Alingsås	Göteborg	Västra Göteborg	Västra Hisingen	Örgryte-Härlanda	Härryda	Kungsbacka	Kungälv	Lerum	Lilla Edet	Mölnadal	Partille	Stenungsund	Tjörn
Försörjningsstöd															
Minska <u>kostnader/</u> minska <u>antal</u>		X						X	X	X					X
Stöd som leder till självförsörjning/ självständighet	X	X		X			X				X	X	X	X	
Minska <u>långtidsberoende</u>					X	X									
Arbetslöshet															
Minska arbetslöshet allmänt (någon eller samtliga prioriterade grupper)	X		X		X	X	X					X	X	X	
Ungdomsfokus															
Minska ungdoms- arbetslösheten								X		X				X	
Feriejobb	X				X	X							X		

- Uppdraget uppfattas ofta som vagt
- Uppdraget sällan specifikt riktat till arbetsmarknadsenheten, snarare indirekt
- Få konkreta indikatorer eller mätbara mål från centralt håll

Om otydligt uppdrag, få konkreta mål - vad är då ett gott resultat?

Behov av politisk ambition och tydlighet

Målgrupp: försörjningsstödstagare + + +

Generellt omfattas målgruppen av komplex problematik; bostadslöshet, sociala problem, psykisk/fysisk ohälsa etc.

KAS-data

- Vuxna (Lerum 53% unga)
- Män (Mölndal och Tjörn kvinnor)
- Lågutbildade överrepresenterade

Försörjningsstödstagare

Västra Göteborg, Västra Hisingen, Örgryte

Härlanda (men centrala insatser via Göteborgs stad riktas till en bredare grupp)

Försörjningsstödstagare
+ Vuxna från AF

**Alingsås, Härryda,
Lerum, Mölndal,
Partille**

Försörjningsstödstagare
+ Vuxna från AF
+ Ungdomar från AF

Ale, Lilla Edet

Öppen ingång/alla

**Stenungsund,
Tjörn**

Kungsbacka
(ungdomsfokus)

Kungälv (SFI-studerande, personer med psykisk funktionsnedsättning samt missbruksproblematik)

Syfte: egen försörjning

- Primärt genom arbete eller studier, men ofta på lång sikt eller som riktning. Genomgående ett "trappstegstänk", men mer eller mindre uttalat.
- Utredda rätt ersättning; uttalat i olika grad och olika tydliga strategier kring detta arbete (exemplet Kungälv)
- Kvalificera deltagarna för AF:s insatser (Västra Göteborg)
- Specifika uppdrag, tex sysselsättningsplatser, underlag arbetsförmåga (Mölndals avtal med AF - *Utvecklingsprojektet*)

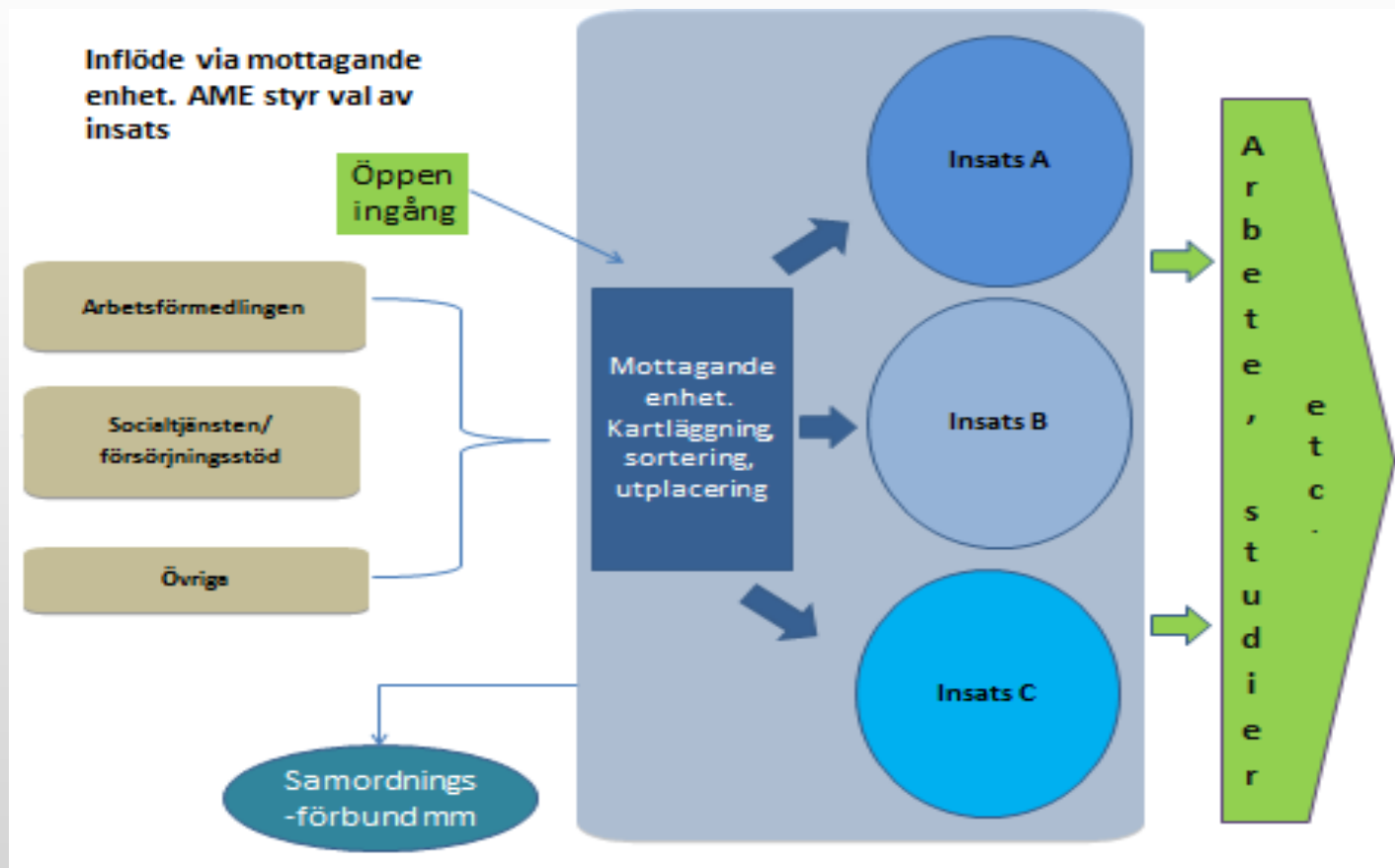

Intern organisering

- Inflödesprinciper (via mottagande enhet eller direkt till insats/medarbetare)
- Målgruppsinriktade, individuellt anpassade insatser, eller båda delar
- Program; insatser med en fastlagd struktur i tid, rum och innehåll.

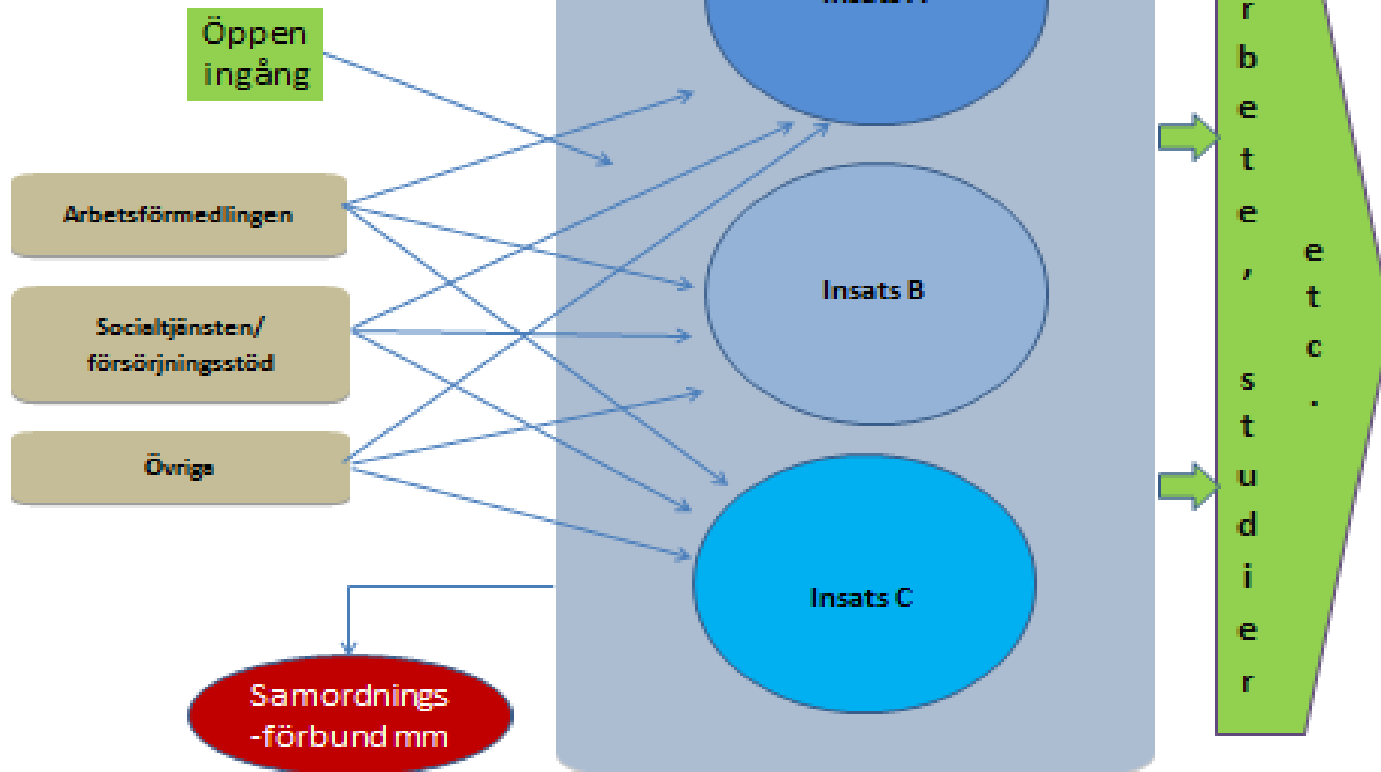
Via mottagande enhet: Alingsås, Härryda, Kungsbacka, Kungälv, Lerum, Lilla Edet, Mölndal, Västra Göteborg, Tjörn, Örgryte Härlanda

Direkt till insats: Ale, Västra Hisingen, Partille, Stenungsund och Öckerö

Inföde via anmälan direkt till insats/medarbetare.
Anvisande instans styr val av insats

Insatsernas organisering

Indelningskategorier	Ålder	Behov
Ale	X	
Alingsås	X	X
Västra Göteborg		X
Västra Hisingen		X
Kungsbacka	X	
Kungälv	X	
Lerum	X	
Lilla Edet		X
Mölnadal	X	X
Stenungsund	X	
Tjörn		X

De flesta enheter erbjuder både målgruppsinriktade och individuellt anpassade insatser.

Ungdomar & "närmare arbetsmarknaden" ofta gruppverksamhet
Vuxna & "längre ifrån" ofta enskild (och individuellt anpassad) insats.

"Programstruktur"

(Ale, Alingsås, Västra Hisingen, Örgryte-Härlanda, Lerum, Lilla Edet, Stenungsund)

1. Exemplet Västra Hisingen, Jobbcentrum Äpplet

Gruppverksamhet riktad till kategorin "job ready" (medarbetarnas definition)

- Inleds med en kursvecka (kl 9-15). Teoretiska pass inriktade på jobsökande + information studie- och yrkesvägledare
- Söka praktikplats med stöd av coach
- Praktikplats med "jobblöfte". Max åtta veckor. 2 timmar/vecka kvar på Äpplet för att söka arbete

2. Exemplet Stenungsund Jobbfokus

- Gruppverksamhet riktad till ungdomar upp till 29 år
- Schemalagda aktiviteter i 4-veckorsperioder
- Gruppverksamhet 3 dagar/vecka, 2 timmar per gång
- Friskvård (samhällsinfo, studiebesök etc), fysisk träning, jobsök
- Åtföljs vanligtvis av praktik

Innehåll: gemensamt grundutbud + enhetsfokus

Effektiva insatser?

yrkesverksammas uppfattningar

Anställningar uppfattas vara mest effektiva insatsen – arbetsgivarsidan (inte minst kommunen) måste öppna upp för såväl praktik som anställningar,

- OSA den vanligaste formen
- Andra anställningar erbjuds i: Alingsås, Göteborg, Västra Göteborg, Härryda, Kungsbacka, Kungälv, Partille och Tjörn. Olika målgrupper och omfattning, men ofta 6-12 mån, ca 75% med 25% jobbsök eller "berikande" aktivitet.
- Feriejobb: ungdomsinsats i samtliga kommuner, men skillnader i antal, omfattning och målgrupper.

Feriejobb KAS/KOLADA 2013

	Totalt	Kön (procent)		Feriejobb som andel av åldersgruppen 15–19 år
		Kvinnor	Män	
Ale	256	53	47	14,1
Alingsås	227	49	51	10,1
Göteborg	2 907	Uppgift saknas	Uppgift saknas	11,0
Härryda	149	58	42	6,4
Kungsbacka	150	58	42	3,0
Kungälv	220	47	53	9,0
Lerum	152	52	48	5,8
Lilla Edet	30	50	50	3,8
Mölndal	270	48	52	7,4
Partille	199	47	53	8,4
Stenungsund	247	55	45	15,9
Tjörn	140	Uppgift saknas	Uppgift saknas	16,6
Öckerö	45	Uppgift saknas	Uppgift saknas	5,6

Avslutade deltagare KAS/Kolada 2013

Ale, Tjörn, Öckerö, Göteborg och stadsdelarna saknas

	Antal avslutade	Kön (procent)		Totalt antal deltagare	Andel avslutade (procent)
		Kvinnor	Män		
Alingsås	322	43	57	515	62,5
Härryda	76	43	57	200	38,0
Kungsbacka	235	44	56	368	63,8
Kungälv	193	48	52	313	61,7
Lerum	98	38	62	194	50,5
Lilla Edet	59	42	58	134	44,0
Mölndal	247	41	59	399	61,9
Partille	145	40	60	196	74,0
Stenungsund	125	37	63	325	38,5

Resultat vid avslut KAS/KOLADA 2013

stadsdelarna samt Tjörn och Öckerö saknas

	Arbete	Studier	Överförd annan myndighet	Slutförda uppdrag	Annat	
Ale	9	62	29	0	0	100
Alingsås	36	13	3	14	34	100
(Göteborg)	31	23	23	17	6	100
Härryda	23	22	11	35	9	100
Kungsbacka	26	9	21	27	18	100
Kungälv	35	3	47	7	8	100
Lerum	30	5	42	0	22	100
Lilla Edet	22	3	3	61	10	100
Möln dal	20	9	18	26	26	100
Partille	22	16	12	21	30	100
Stenungsund	30	11	19	7	32	100

Yrkesverksammas uppfattningar

- Målgruppen omfattas av komplex problematik. Man får ofta lösa trassliga sociala förhållanden, bostadslöshet etc innan man kan påbörja sitt egentliga arbete
- AME bättre förutsättningar att ta "rätt" beslut om insats jämfört med myndighetsutövarna (utredningsverksamheten i Alingsås)
- De insatser/aktiviteter man förfogar över uppfattas som bra, men räcker inte till när arbetsmarknaden är "stängd".
Arbetsgivarsidan, inte minst kommunen, måste öppna upp för dem som idag inte får plats - men hur? Ansvarsfull upphandling? Arbeta fram strukturer för praktik och anställning inom kommunen? Arbetsgivarkontakter (modell Västra Hisingen)
- Anställningar uppfattas vara den effektivaste insatsen: färsk referens, konkret arbetslivserfarenhet, självkänsla, ökat oberoende, rimlig ekonomi, livskvalitet.
- Generellt otydligt kring uppdrag och målsättningar. Behov av uttalad politisk ambition och konkreta riktlinjer kring AME:s uppgift och målsättning.

Vilka frågor väcker kartläggningen?

Vilka frågor tas inte upp?

Vad behöver vi mer kunskap om?